

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/51/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1217208063
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1217208063.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobkyne: M.. O. B., D.. XX.XX.XXXX, N. W. D.. X, N., zastúpenej: SEMANČÍN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, proti žalovaným: 1/ Mestská časť Bratislava - Ružinov, so sídlom Mierová 21, Bratislava, IČO: 00 603 155, 2/ Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom Primaciálne námestie 1, Bratislava, IČO: 00 603 481, za účasti Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, so sídlom Račianska 153, Bratislava, IČO: 50 200 232 na strane žalobkyne, o porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 16.októbra 2020 č.k. 9C/25/2017-774, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom zamietol súd antidiskriminačnú žalobu žalobkyne a žalovanému 1/a 2/ náhradu trov konania nepriznal. Skutkový stav zistený výsledkami vykonaného dokazovania po právnej stránke posúdil s poukazom na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej aj "Dohovor"), ktorý má podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky prednosť pred zákonmi a s poukazom na Ústavu SR, podľa § 2 ods. 1, § 2a ods. 2,3, 9 ods.1,2,3 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou (ďalej len "Antidiskriminačný zákon"). Konštatoval, že žalobkyňa sa v konaní domáhala určenia, že žalovaní zasiahli do jej práva na rovnaké zaobchádzanie, spočívajúce v zákaze jej diskriminácie z dôvodov zdravotného postihnutia, pričom tak mali učiniť tým, že fyzicky zablokovali jej prístupu (ako osobe odkázanej z dôvodu jej zdravotného postihnutia na individuálnu prepravu motorovým vozidlom so sprievodcom) a jej druhovi U. Z. (ktorú jej takúto prepravu zabezpečoval) na parkovacie miesto na parcele C evidovanej na katastrálnej mape parcelné číslo XXXX/XX P. S. XXXXmX, W. A.: P. A. na U. Č.. X, vedenom Okresným úradom v Bratislave, katastrálnym odborom, vo vlastníctve Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, pričom ale žalovaní nepostihovali a nebránili iným obyvateľom bytového domu v parkovaní ich motorových vozidiel na obdobne vybudovaných parkovacích miestach, na tom istom pozemku, žalobkyni bránili aj v prístupe k vytvorenému parkovaciemu miestu pri bytovom dome a tým jej výrazne obmedzili prístup k obydlíu, v ktorom mala trvalý pobyt. Na základe dokazovania dospel k záveru, že nie je možné žalobkyni vyhovieť. Poukázal na to, že v našom práve sa uplatňuje zásada "ius ex iniuria non oritur", t.j. z bezprávia právo nevznikne. Žalobkyňa prostredníctvom pôvodne svojho právneho zástupcu a neskôr prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu nespochybnila, že nemala žiaden zákonný nárok na parkovacie miesto na časti pozemku parc. č. XXXX/XX na U. Č.. X, G..Ú.. D., P. N. L., vedenom Okresným úradom v Bratislave, katastrálnym odborom, vo vlastníctve Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy. Navyac tunajší súd vydal dňa 11.1.2016

i rozkaz na plnenie č.k. 12C/349/2015-32, ktorým uložil splnomocnenému zástupcovi žalobkyne (M. U. Z.) povinnosť zdržať sa konania, spočívajúceho vo vjazde motorového vozidla na tento pozemok (parc. č. XXXX/XX na U. Č.. X, G..Ú.. D., P. N. L.,) ako i zdržať sa konania spočívajúceho v parkovaní motorového vozidla na časti pozemku parc. č. XXXX/XX na U. Č.. X, G..Ú.. D., P. N. L., s tým, že uložil povinnosť i revitalizovať poškodenú zeleň v dôsledku vjazdu a zotrvania motorového vozidla na pozemku parc. č. XXXX/XX na U. Č.. X, G..Ú.. D., P. N. L. (toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.01.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, č.k. 5Co/296/2016-123 zo dňa 30.11.2016). Uplatnením právnej zásady ius ex iniuria non oritur sa žalobkyňa nemôže dovolávať ochrany nezákonného správania. Žalobkyňa sa druhým výrokom v petite žaloby domáha ďalej určenia, že žalovaní zasiahli do jej práva na rovnaké zaobchádzanie spočívajúce v zákaze jej diskriminácie z dôvodov zdravotného postihnutia nevyhovením jej žiadosti zo dňa 23.9.2015 o prenájom parkovacieho miesta pre invalidnú osobu. Postup orgánov rozhodujúcich o povolení vyhradeného parkoviska pre invalidnú osobu na miestnej komunikácii v mestskej časti Bratislava - F. upravujú Zásady pre vydávanie povolenia na pridelenie parkovacieho miesta v mestskej časti Bratislava - F., ktoré určujú postup a podmienky pridelenia a vydávania povolení na vyhradené parkovacie miesta upravené v § 2 ods. 6 - 11 Všeobecne záväzného nariadenia č. 13/2000 o užívaní miestnych pozemných komunikácií a verejných priestranstiev. V zmysle čl. II bod 13 písm. a) sa uvádzajú podmienky, ktoré musí žiadateľ o vydanie povolenia na vyhradené parkovacieho miesta spĺňať: "Fyzická osoba, držiteľ preukazu občana ZŤP alebo občana ZŤP - S, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu má trvalý pobyt v lokalite, kde žiada o vydanie povolenia na vyhradené parkovacie miesta (čestné vyhlásenie, že žiadateľ býva na adrese uvedenej ako trvalé bydlisko). V zmysle čl. II bod 13 písm. d) Zásad upravuje ďalšiu podmienku, ktorú musí žiadateľ o vydanie povolenia na vyhradené parkovacieho miesta spĺňať, a to že fyzická osoba, držiteľ preukazu občana ZŤP alebo občana ZŤP - S, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu, nie je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, ale žije v spoločnej domácnosti s vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, ktorý s ním nepodniká, tzv. Osvedčení o evidencii vozidla, je uvedený dátum narodenia, prípadne rodné číslo, a nie IČO, pričom obe osoby musia mať spoločný trvalý pobyt. V tomto smere z predložených dôkazov vyplynulo a medzi sporovými stranami nebolo sporným, že prvú žiadosť o prenájom vyhradeného parkovacieho miesta pred bytovým domom na Z.H. XX S. N. žalobkyňa doručila žalovanému 1/ dňa 23.09.2015, ktorý jej listom zo dňa 19.10.2015 č.RR/CS 18457/2/2015/PARK/TSP oznámil, že jej žiadosti nemôže vyhovieť, nakoľko v zmysle Zásad pre vydávanie povolenia na pridelenie parkovacieho miesta v mestskej časti Bratislava - F., schválených Miestnym zastupiteľstvom Mestskej časti Bratislava - F. dňa 14.10.2009, komunikácia II triedy Z. je v správe magistrátu hl. mesta SR Bratislavy a nemôže vyhovieť ani náhradnému riešeniu vyhradeného parkovacieho miesta na komunikáciách III a IV triedy, pretože v zmysle Zásad pre vydávanie povolenia na pridelenie parkovacieho miesta v mestskej časti Bratislava - F. nespĺňa podmienku podľa čl. II bod 13 písm. a) a písm. d), a to podmienku trvalého pobytu alebo spoločného trvalého pobytu. Žalobkyňa nevyhovenie jej žiadosti zo dňa 23.9.2015 o prenájom parkovacieho miesta pre invalidnú osobu označila za diskriminačné konanie zo strany žalovaného 2/ z dôvodu jej zdravotného postihnutia. Žalovaní s týmto tvrdením nesúhlasili, tvrdiac, že žalobkyňa sa stále snažili vyhovieť a nájsť spôsob, ako jej ako osobe so zdravotným postihnutím vyjsť v ústrety, čo sa im aj nakoniec podarilo a dňa 1.6.2016 jej žiadosť schválili a prideliť žalobkyňu vyhradené parkovacie miesto na mieste, ktoré navrhol sám M. U. Z., na G.. X.. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že ani v tomto smere nedošlo zo strany žalovaných k ich diskriminačnému správaniu voči žalobkyňu. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalovaní postupovali pri rozhodovaní o žiadosti žalobkyne zo dňa 23.9.2015 (o prenájom parkovacieho miesta pre invalidnú osobu) zo Zásad pre vydávanie povolenia na pridelenie parkovacieho miesta v mestskej časti Bratislava - F., schválených Miestnym zastupiteľstvom Mestskej časti Bratislava - F. dňa 14.10.2009 a tiež v zmysle platných právnych predpisov. V tomto smere nemožno vyvodit' diskriminačné správanie žalovaných voči žalobkyňu od skutočnosti, že žalovaný 1/ nevyhovet' jej žiadosti o prenájom vyhradeného parkovacieho miesta pred bytovým domom na Z.H. XX S. N., ktorú žalobkyňa žalovanému 1/ doručila dňa 23.09.2015, nakoľko v čase podania tejto žiadosti neboli z jej strany kumulatívne splnené všetky podmienky, ktoré musí žiadateľ o vydanie povolenia na vyhradenie parkovacieho miesta spĺňať. Prisvedčil námietke žalobkyne a Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, že žalobkyňa spĺňala podmienku trvalého pobytu v lokalite kde žiada o vydanie povolenia na vyhradenie parkovacieho miesta, nakoľko Novohradská ulica, ktorú mala žalobkyňa uvedenú ako adresu trvalého pobytu v občianskom preukaze, sa nachádza v rovnakej lokalite ako Z. X. (obidve ulice sa nachádzajú v katastrálnom území D., teda v rovnakej lokalite), navyše žalobkyňa mala trvalý pobyt na adrese Z. XX prihlásený od 15. októbra 2013, preto podmienku trvalého pobytu žalobkyňa spĺňala. Mestská časť vedie evidenciu osôb,

preto si trvalý pobyt žalobkyne mohla overiť v registri obyvateľov, prípadne mohla žalobkyňu ústne vyzvať, aby predložila potvrdenie o trvalom pobyte alebo aby si vymenila občiansky preukaz. Napriek uvedenému však žalobkyňa v čase podania žiadosti nespĺňala podmienku podľa čl. II bod 13 písm. d) Zásad pre vydávanie povolenia na pridelenie parkovacieho miesta v mestskej časti Bratislava - F., nakoľko vlastník (alebo držiteľ) osobného motorového vozidla M.. U. Z. mal uvedené motorové vozidlo evidované na Exekútorský úrad Bratislava II. M.. U. Z., Z. I., L.P.:XXX XXX XX, G. X, XXX XX N.). Skutočnosť, že žalovaný 1/ opätovnej žiadosti žalobkyne o povolenie vyhradeného parkoviska zo dňa 30. marca 2016 vyhovel dňa 1. júna 2016 aj napriek skutočnosti, že aj táto druhá žiadosť obsahovala rovnaké nedostatky ako žiadosť podaná dňa 23. septembra 2015, v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako diskriminačné konanie zo strany žalovaných, práve naopak, toto povolenie vyhodnotil ako ústretový krok žalovaných voči žalobkyňi. Posúdenie namietanej zákonnosti postupu správnych orgánov mohlo byť na návrh žalobkyne preskúmané súdom v rámci správneho súdnictva. Diskriminácia žalobkyne z dôvodu iného postavenia - zdravotného postihnutia, teda v konaní nebola zistená. Žalobkyňa ďalej žiadala, aby súd určil, že žalovaný 2/ podávaním žalôb na vodiča motorového vozidla U. Z. a správnym postihovaním vodiča motorového vozidla U. Z. (za porušenie pravidiel cestnej premávky spočívajúce v parkovaní na zeleni a svojpomocne vybudovanom parkovacom mieste na parcele C evidovanej na katastrálnej mape parcelné číslo XXXX/XX P. S. XXXXmX, druh pozemku: ostatné plochy na liste vlastníctva číslo 1 vedenom Okresným úradom v Bratislave, katastrálnym odborom, vo vlastníctve Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy) pri súčasnom nepodávaní žalôb pre neoprávnený zásah do majetkových práv žalovaného 2/ proti iným osobám a vodičom, ktorí si svojpomocne vybudovali obdobné parkovacie miesta na tom istom pozemku a nepostihovaní iných vodičov motorových vozidiel za porušenie pravidiel cestnej premávky spočívajúce v parkovaní na zeleni a svojpomocne vybudovaných parkovacích miestach, porušil zásadu rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k žalobkyňi, čím zasiahol do jej práva na rovnaké zaobchádzanie spočívajúce v zákaze diskriminácie. Ani v tomto smere žalobe vyhovieť nemohol. Ak sa žalobkyňa domnievala, že v jej prípade došlo k porušeniu dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania spočívajúceho v zákaze diskriminácie z dôvodu jej zdravotného postihnutia, keď aj iné osoby a vodiči motorových vozidiel porušovali a porušujú pravidlá cestnej premávky tak ako ona (resp. jej partner M.. U. Z.), keď tiež parkovali na zeleni a svojpomocne vybudovaných parkovacích miestach a podľa jej názoru títo neboli objektmi žalôb zo strany žalovaného 2/, a ani správnych postihov, odkázal na zásadu "ius ex iniuria non oritur", a teda že na právnom úkone, ktorý nepožíva právnu ochranu, nemožno zakladať iné práva (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 346/08-37). Z podrobne vykonaného dokazovania nebolo v konaniach žalovaných preukázané také pochybenie, ktoré by malo za následok diskrimináciu (priamu, nepriamu) žalobkyne a ani porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Vzhľadom na spôsob rozhodnutia súdu o základnej otázke nebol preto daný zákonný dôvod zaoberať sa ďalšími nárokmi žalobkyne, osobitne na náhradu nemajetkovej ujmy a ospravedlnenia žalovanými. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z dôvodov, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietala, že rozhodnutie súdu nie je správne a zákonné, výrok rozhodnutia ako i jeho odôvodnenie sú nedostatočne odôvodnené, nezrozumiteľné, prekvapivé a nepresvedčivé. Vytýkala súdu prvej inštancie, že sa nevysporiadal najmä s čl. 5 ods. 2 Dohovoru: "Zmluvné strany zakazujú akúkoľvek diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia a zaručujú osobám so zdravotným postihnutím rovnakú a účinnú právnu ochranu pred diskrimináciou z akýchkoľvek dôvodov", a ani s čl. 9 ods. 1 písm. a) Dohovoru: "S cieľom umožniť osobám so zdravotným postihnutím, aby mohli žiť nezávislým spôsobom života a plne sa podieľať na všetkých aspektoch života, zmluvné strany prijímú príslušné opatrenia, ktoré zabezpečia osobám so zdravotným postihnutím na rovnakom základe s ostatnými prístup k fyzickému prostrediu, k doprave, k informáciám a komunikácii vrátane informačných a komunikačných technológií a systémov, ako aj k ďalším prostriedkom a službám dostupným alebo poskytovaným verejnosti, a to tak v mestských, ako aj vo vidieckych oblastiach. Tieto opatrenia, ktoré budú zahŕňať identifikáciu a odstraňovanie prekážok a bariér brániacich prístupnosti, budú sa vzťahovať okrem iného na: a) budovy, cesty, dopravné a iné vnútorné a vonkajšie zariadenia vrátane škôl, obytných budov, zdravotníckych zariadení a pracovísk;" Súd aplikoval právny poriadok Slovenskej republiky a ustanovenia Dohovoru pri posudzovaní skutkového stavu vôbec neaplikoval. Súd mal aplikovať právne relevantné ustanovenia Dohovoru v zmysle pozitívnej (obrátenej) diskriminácie žalobkyne. Články Dohovoru žalobkyňi garantujú právo na rovnaký prístup k doprave a

vzťahujú sa aj na budovy, cesty, dopravné a iné vnútorné a vonkajšie zariadenia vrátane obytných budov. Jedná sa o pozitívny záväzok zjednodušiť zdravotne postihnutým osobám ich spoločenské uplatnenie a právo viesť nezávislý spôsob života. Žalobkyňa zároveň podotkla, že priestor vo vnútrobloku je dlhodobou a pravidelne využívaný na parkovanie motorových vozidiel. Poukázala na § 44 vyhlášky č. 532/2002 Z.z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie (ďalej len "Vyhláška 532/2002 Z.z."), podľa ktorého musí byť priradené k jednému bytu najmenej jedno garážové stojisko, ak to nie je možné, musí byť vymedzená situovaná plocha na odstavenie vozidla. Zo znenia predmetného ustanovenia je zrejmé, že k bytu, v ktorom žalobkyňa žije, nie je situované garážové stojisko. Z tohto dôvodu sa na parkovanie využíva plocha medzi budovami, na ktorej svoje vozidlo parkoval aj partner žalobkyne, ako aj obyvatelia jednotlivých bytov. So žalobkyňou sa má v zmysle § 8a ods. 1 a ods. 2 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou (Antidiskriminačný zákon) zaobchádzať priaznivejšie za účelom odstránenia bariér, ktoré jej neumožňujú žiť plnohodnotný život, pričom má byť toto konanie vedené snahou posunutia životnej úrovne osoby so zdravotným postihnutím k osobám bez zdravotného postihnutia, tzv. pozitívna (vyrovňavacia) diskriminácia. Žalovaní mali postupovať v zmysle § 8a ods. 1 písm. c) Antidiskriminačného zákona a prijať dočasné vyrovnávacie opatrenia, ktoré by umožnili žalobkyňi prístup k bývaniu. Žalovaní však žiadne vyrovnávacie opatrenie v prospech žalobkyne neprijali a naopak, vytvorili prekážky preto, aby mala rovnaké podmienky v prístupe k bývaniu ako ostatné osoby bez zdravotného postihnutia. Mala za to, že konanie zo strany žalovaných bolo diskriminačné s ohľadom na podmienky udeľovania parkovacích miest v mestskej časti Bratislava - F., ktoré v bode II. písmeno d) Zásad pre vydávanie povolenia na pridelenie parkovacieho miesta uvádzajú v prípade, že osoba s ŤZP nie je vlastníkom alebo držiteľom motorového vozidla, musí mať spoločný trvalý pobyt s vlastníkom alebo držiteľom motorového vozidla, ktorý s ním nepodniká. Postavenie žalobkyne je v disproporčnom postavení voči osobám, ktoré o takéto parkovacie miesta žiadajú v iných okresoch a mestách. Mestská časť Bratislava - A. na základe článku 2.1 spoločných zásad, kde na povolenie k vyhradeniu parkovacieho miesta je možné vydať na 1 byt, jedno sídlo alebo jednu prevádzkareň, pre jedno motorové vozidlo, ktorého vlastníkom, držiteľom alebo užívateľom vozidla, má trvalý pobyt v mestskej časti Bratislava - A. v lokalite, v ktorej vyhradené parkovisko žiada pre držiteľa preukazu ZŤP s parkovacím preukazom* alebo ZŤP-S s parkovacím preukazom alebo osobe, ktorá žije v spoločnej domácnosti s osobou vlastniacou preukaz ZŤP s parkovacím preukazom* alebo ZŤP-S s parkovacím preukazom,* a ktorá má trvalý pobyt na adrese držiteľa takéhoto preukazu na dobu 4 roky. V mestskej časti Bratislava - F. je na vybavenie vyhradeného parkovacieho miesta postačujúce predloženie platného občianskeho preukazu, preukázať trvalý pobyt, čestné prehlásenie, že v lokalite parkoviska nevlastní garáž, odstavné stojisko v garážovom dome, prípadne nemá garáž alebo garážové odstavné stojisko v prenájme a uviesť lokalitu, ulicu, parkovisko resp. situačný náčrt miesta. Žiadateľ, ktorý je ZŤP, predloží platný Parkovací preukaz, Rozhodnutie o jeho pridelení a preukaz ZŤP. Na ilustráciu žalobkyňa uvádza situáciu z Prahy, kde na zriadenie parkovacieho miesta pre osoby so zníženou možnosťou pohybu a orientácie môže požiadať ten, kto má záujem miesto využívať, prípadne jeho zákonný zástupca (blízka osoba). K žiadosti je nutné priložiť občianskeho preukazu, preukaz ZŤP, preukaz na označenie vozidla, veľký technický preukaz, malý technický preukaz, vodičský preukaz, pri osobách podliehajúcich schváleniu lekárom doklad o lekárskej prehliadke, kópiu rozhodnutia sociálneho odboru o priznaní mimoriadnych výhod II. či III. stupňa, návrh umiestnenia parkovacieho miesta (plán). Všeobecné podmienky Mestskej časti F., ktoré musí žiadateľ o vydanie povolenia na vyhradenie parkovacieho miesta, ktorá nie je osobou s ŤZP spĺňať, sú v zmysle čl. III. bod 13. písm. c) Zásad pre vydávanie povolenia na pridelenie parkovacieho miesta: "fyzická osoba, ktorá je užívateľom osobného motorového vozidla, ktoré má v osvedčení o evidencii vozidla IČO, predloží zmluvu o zverení motorového vozidla k jeho užívaniu na súkromné účely." Žiadateľ, ktorý je osobou s ŤZP je však povinný splniť v zmysle čl. III. bod 13. písmena m) Zásad podmienky: "v prípade, že osoba s ŤZP nie je vlastníkom alebo držiteľom motorového vozidla, musí mať spoločný trvalý pobyt s vlastníkom alebo držiteľom motorového vozidla, ktorý s ním nepodniká." Toto ustanovenie považovala za diskriminačné vzhľadom k osobe žalobkyne vychádzajúc zo skutočnosti, že osoba neobmedzovaná zdravotným postihnutím môže získať vyhradené parkovanie aj na vozidlo, s ktorým podniká, zatiaľ čo osoba s ŤZP je povinná predložiť doklad o vlastníctve alebo držbe vozidla, ktoré ale nesmie byť používané na podnikateľské účely. Takéto konanie je jednoznačne v rozpore s Dohovorom ako aj s Antidiskriminačným zákonom. Súd vykonaným dokazovaním dospel k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci. Nesprávne posúdenie spočíva v nesprávnom výklade

právneho predpisu, konkrétne Dohovoru a antidiskriminačného zákona a ich interpretácii reštriktívnym spôsobom, ktorá nesmeruje k naplneniu cieľa zákonodarca. Žalobkyňa oznámila Súdu skutočnosti, z ktorých je možné dôvodne usudzovať, že k porušeniu zákazu diskriminácie došlo, ba čo viac, tieto svoje tvrdenie aj podložila dôkazmi. V antidiskriminačnom spore sú žalovaní povinní preukázať, že neporušili zásadu rovnakého zaobchádzania. Žalovaní v spore neunesli dôkazné bremeno. Žalovaní iba tvrdili, avšak nijako neosvedčili, že ich konanie nebolo diskriminačné a nepreukázali, že svojím konaním nevystavili žalobkyňu dôsledkom svojho diskriminačného konania. Práve naopak, z celého vykonaného dokazovania je zrejmé, že úkony žalovaných len zvýšili rozdiely medzi ňou a osobami, ktoré nemajú zdravotné postihnutie a vytvorili tým bariéry pre rovnaké príležitosti v prístupe k bývaniu. Žalobkyňa sa iba domáha, aby žalovaní aj k nej pristupovali rovnako ako k iným obyvateľom tej istej lokality a dokonca tej istej parcely, keď nimi vybudované svojpomocné parkovacie miesta aj do dňa podania tohto odvolania stále na parcele sú a vozidlá na nich "beztriestne" parkujú. Ak osoby bez zdravotného postihnutia môžu parkovať na svojpomocne vybudovaných odstavných plochách, prečo nie je možné, aby osoba so zdravotným postihnutím rovnako na takejto ploche na rovnakej parcele parkovala tiež. O to viac, že ide o osobu, u ktorej je dokonca žiaduce, aby ako vyrovnávacie opatrenie jej bolo zabezpečené parkovanie v tesnej blízkosti vchodu do bytového domu, z dôvodu zabezpečenia prístupu k bývaniu v súlade s čl. 9 Dohovoru a § 5 Antidiskriminačného zákona. Súd dospel k nesprávnemu zisteniu z dôvodu postavenia žalobkyne ako osoby so zdravotným znevýhodnením, s ktorou sa má zaobchádzať priaznivejšie ako s osobou bez zdravotného postihnutia za účelom snahy poskytnúť jej šancu na žitie dôstojného a samostatného života v rámci obmedzení jej zdravotného znevýhodnenia, a tým pádom zvýšiť šancu spoločenského uplatnenia s poukazom na článok 19 písm. b) Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím. Konanie žalovaných dosiahlo až takej intenzity, že žalobkyňa bola nútená odsťahovať sa z lokality, v ktorej bývala, nakoľko existovalo a ďalej existuje riziko ohrozovania majetku, ako aj zdravia žalobkyne.

3. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne poukázal na to, že je nemysliteľné, aby sa žalobkyňa odvolávala na komunikáciu s inými obcami, ako si riešia svoju parkovaciu politiku. Je logické, že obce majú pre pridelovanie vyhradených parkovacích miest prijaté miestnymi zastupiteľstvami rôzne podmienky podľa svojich možností. Poukázal na to, že pre vydanie povolenia na vyhradené parkovacie miesto v rozhodujúcom období platilo bez rozdielu pre všetkých občanov mestskej časti, že k žiadosti je potrebné doložiť aj platný občiansky preukaz, vozidlo, ktoré má dané parkovacie miesto užívať, musí byť vo vlastníctve alebo držbe fyzickej osoby, ktorá s ním nepodniká. Žalobkyňa ani jednu z týchto podmienok v rozhodujúcom období nespĺnila. Auto, ktoré žalobkyňa a jej partner využívali, bolo v čase žiadosti vo vlastníctve právnickej osoby, čo je v rozpore so zásadami. M.. Z. rozhodol svojvoľne vybudovať parkovacie miesto na cudzom pozemku a dokonca vo vnútrobloku v zeleni s tým, že podľa neho je to tak správne a žalobkyňi práve toto miesto vyhovuje na parkovanie. Okresný súd túto skutočnosť ako neoprávnené konanie potvrdil a vydal rozkaz na plnenie, ktorým zakázal partnerovi žalobkyne zdržať sa takéhoto konania a revitalizovať zeleň, ktorú prechodmi auta a jeho parkovaním zničil. Poukázal nielen na nezákonnosť takéhoto konania, ale aj na absolútnu neohľadupnosť a občiansku neprispôbitosť. Čo sa týka umiestnenia prírodnej prekážky, tvrdenia, že bol zablokovaný prístup do vnútrobloku a na zeleň len žalobkyňi, postráda logiku, pretože je zrejmé, že keď sa tam nedostala ona, tak ani nikto iný. Zelená plocha slúžila všetkým obyvateľom okolitých bytoviek a partner žalobkyne svojvoľne sa rozhodol zničiť ju a používa na parkovanie svojho vozidla. Súd prvej inštancie po vykonanej ohliadke konštatoval, že predmetný vnútroblok je súvislá zeleň a nie sú tam žiadne stopy po akýchkoľvek prejazdoch alebo parkovaní vozidiel, čo je pochopiteľné, pretože nikto iný cez zelené plochy autom neprechádza, ani na nich neparkuje. Čo sa týka neustáleho sťahovania žalobkyne, išlo o zlyhanie medziludských vzťahov medzi viacerými susedmi na jednej strane a žalobkyňou s jej partnerom na druhej strane. Poukázal na výpoveď žalobkyne o tom, že žaluje nájomníkov a autá. Žalobkyňa sa v praxi dožaduje, aby kvôli nej mestská časť ignorovala právne predpisy, ktoré platia pre všetkých ostatných občanov. Takéto konanie zo strany mestskej časti by nebola pozitívna diskriminácia, ale bolo by bezdôvodným obchádzaním platných pravidiel, na ktoré by právom mohli poukazovať aj iní obyvatelia mestskej časti. Žalobkyňa v rámci možností obce pozitívne diskriminovaná bola, a to zriadením vyhradeného parkovania na chodníku spolu s priechodom pre chodcov, ktoré vybral práve je partner. Partner žalobkyne bez právneho dôvodu vytvoril pre právnickú osobu parkovacie miesto, čo bolo podľa jeho tvrdení úplne v poriadku a neprestajne poukazoval na sankcie zo strany mestskej polície, ktorej zriaďovateľom je žalovaný 2/. Zotrvál na tom, že žiadnym spôsobom neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania a urobil všetko, čo bolo v jeho moci a dostupnosti pre žalobkyňu, keď jej vytvoril vyhradené parkovacie miesto spolu s priechodom pre chodcov v blízkosti jej domicilu a v žiadnom prípade nevidí dôvod, aby občanom akýmkoľvek spôsobom

sťažoval a komplikoval život alebo inak znižoval jeho kvalitu. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

4. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne poukázal na to, že proces pridelenia parkovacieho miesta v prospech žalobkyne bol dostatočne prešetrený konajúcim súdom, miesto, ktoré žalobkyňa dostala pridelené, bolo navrhnuté jej partnerom a na podnet žalobkyne a jej partnera mestská časť vybudovala prechod pre chodcov, aby bol prechod pre žalobkyňu z jej prideleného vyhradeného miesta bezpečnejší. Uviedol, že medializáciu nespôsobili žalovaní. Poznamenal, že na uvedenom pozemku sa nachádzajú viaceré bytové domy, garáže a zeleň, ktorá sa nachádza vo vnútrobloku, ktorá slúži všetkým a má skrášľovať okolie pre všetkých obyvateľov bytového domu na Z. X.. Partner žalobkyne si svojpomocne dobudoval parkovacie miesto. Tvrdenie žalobkyne, že na pozemku sa nachádza obdobne svojpomocne vybudované odstavné miesto je zavádzajúce, partner žalobkyne si na zeleni vo vnútrobloku vybudoval parkovacie miesto z dlaždíc a kobercovej látky. Počas pojednávania na súde sa uskutočnila ohliadka, z ktorej je zrejmé, že žiadne obdobné svojpomocne vybudované miesto sa na pozemku nenachádza a jedine autá, ktoré parkovali na pozemku v jeho vlastníctve boli tie, ktoré parkovali pred garážami na štrkovom povrchu. Vo vnútrobloku na trávinatej ploche sa žiadne auto nenachádzalo. Z hľadiska právneho posúdenia sa nejedná o rovnaký prípad, pretože nikto iný si vo vnútrobloku na zeleni svojvoľne nevybudoval také parkovacie miesto bezprostredne priamo pred vchodom ako žalobkyňa. Diskriminačné konanie by bolo naplnené, ak by si ostatní vlastníckych bytov na Z. X. vybudovali rovnaké parkovacie miesta pred svojimi vchodmi na zeleni vo vnútrobloku a žalovaní by podnikali kroky len voči žalobkyňi. V prípade žalobkyne, konanie žalovaných nepredstavuje porušenie zákazu diskriminácie v intenciách antidiskriminačného zákona. Partner žalobkyne pri hľadaní bývania mal brať na zreteľ stav jeho partnerky a potrebu dobrého prístupu, a nie riešiť vec protiprávnym konaním a následne sa snažiť zhojiť tento stav podaním antidiskriminačnej žaloby. Každá mestská časť prijíma opatrenia, resp. zásady, ktoré musia byť splnené pri udeľovaní výhradného parkovania individuálne, a pokiaľ sa tieto postupy mierne odlišujú, nemusí to ihneď značiť antidiskriminačné chovanie. Žalovaní nespôsobili odsťahovania žalobkyne. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

5. Úrad pre osoby so zdravotným postihnutím sa priklonil k odvolaniu žalobkyne a navrhol rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť.

6. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

7. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie posúdil nároky žalobkyne, ktorými sa domáhala ochrany pred diskrimináciou z dôvodu zdravotného postihnutia, z hľadiska všetkých relevantných prostriedkov procesného útoku, ktorými žalobkyňa preukazovala opodstatnenosť svojej žaloby a prostriedkov procesnej obrany, ktorými sa žalovaní bránili proti uplatňovaným nárokom. Na ich posúdenie si zadovážil potrebné dôkazy, ktoré vykonal zákonom predpísaným spôsobom a správne ich aj vyhodnotil. Jeho skutkové závery sú dostatočne podložené výsledkami vykonaného dokazovania. Ustálený skutkový stav tak umožňoval prijať spoľahlivý záver, že žalovaní svojím konaním nezaobchádzali so žalobkyňou menej priaznivo z dôvodu jej zdravotného postihnutia.

8. Vec posúdil správne aj po právnej stránke, keď jeho právne závery vychádzajú zo správnej aplikácie ustanovení relevantných právnych predpisov. Odvolací súd sa s právnym záverom súdu prvej inštancie, že žalovaní neporušili zásadu rovnakého zaobchádzania voči žalobkyňi, a to aj s právnymi dôsledkami, ktoré z neho vyvodil, stotožňuje. Žalobkyňa v podanom odvolaní neargumentuje skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu alebo jeho právneho hodnotenia, iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver z vykonaného dokazovania nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne posúdenie danej veci.

9. V danom prípade odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemožno považovať za nepreskúmateľné. Napadnuté rozhodnutie uvádza podrobne skutkový stav, ktorý považoval súd prvej inštancie za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Celkom zreteľne z neho vyplýva, ktoré skutkové okolnosti vzal do úvahy pri posudzovaní jednotlivých žalobkyňou tvrdených diskriminačných konaní zo strany žalovaných a na základe akých dôkazov a ich hodnotenia k svojim skutkovým záverom dospel, ako ich právne posúdil. Proti týmto záverom mohla žalobkyňa náležite skutkovo, a najmä právne argumentovať, a preto v tejto súvislosti

bolo zachované jej základné právo na spravodlivý súdny proces a nebola jej ani odňatá možnosť konať pred súdom; za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nemožno považovať také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré nezodpovedá predstávam a očakávaniam strán. S ohľadom na uvedené žalobkyňou uplatnený odvolací dôvod založený na tvrdení, že bolo porušené jej právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, pretože rozhodnutie je nezrozumiteľné, nepresvedčivé a prekvapivé, nemôže obstať.

10. V posudzovanej veci sa žalobkyňa domáhala ochrany pred diskrimináciou zo strany žalovaných s poukazom na to, že je osobou so zdravotným postihnutím a ťažko zdravotne znevýhodnenou, a preto je potrebné jej zabezpečiť plnohodnotné a rovnaké užívanie všetkých ľudských práv, podporovať úctu k jej dôstojnosti a tiež zabezpečiť, aby bola riadne začlenená do spoločenského života tak ako ostatné osoby, pričom za takéto začlenenie sa považuje aj právo mať pridelené parkovacie miesto v blízkosti jej obvyklého pobytu. V tejto súvislosti poukazovala na článok 5 a článok 9 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len "Dohovor").

11. Za diskrimináciu z dôvodu zdravotného postihnutia žalobkyňa považovala konanie žalovaného 1/, ktorý jej bráni začleňovať sa do riadneho spoločenského života tým, že trvalo uložil dva veľké balvany na príjazdovú cestu, čím jej zabránil parkovaniu na svojpomocne vybudovanom parkovacom mieste vo vnútrobloku, odkiaľ mala jediný vhodný a bezpečný prístup k motorovému vozidlu priamo z obytného domu na Z. X. Č.. XX S. N.. Poukázala na to, že k takémuto obmedzovaniu nedochádzalo u iných majiteľov áut parkujúcich na rovnako svojpomocne vybudovaných parkoviskách vo vnútrobloku. Žalovaný 1/ mal porušiť zásadu rovnakého zaobchádzania aj tým, že zamietol jej žiadosť o prenájom ňou vybudovaného parkovacieho miesta z dôvodu nesplnenia podmienky trvalého pobytu. Žalovaný 1/ ju mal diskriminovať aj pri pridelení parkovacieho miesta na miestnej komunikácii, pretože nebolo pre ňu bezpečné a nezohľadňovalo tak jej zdravotný stav. Za porušenie zásady rovnakého zaobchádzania považovala jednak podávanie žalôb žalovaným 2/ na vodiča motorového vozidla M.. U. Z., za neoprávnený zásah do majetkových práv žalovaného 2/ a ako aj jeho postihovanie oproti iným vodičom motorových vozidiel, ktorí vybuďovali obdobné parkovacie miesta na rovnakom pozemku. Z uvedených dôvodov sa domáhala vyslovenia porušenia zásady rovnakého zaobchádzania konaním žalovaných, uverejnenia ospravedlnenia a priznania náhrady nemajetkovej ujmy v sume 120.000 eur.

12. Žalovaný 1/ sa bránil, že žiadosti žalobkyne o pridelenie vyhradeného parkovacieho miesta pred obytným domom Z. Č.. XX S. N. nemohol vyhovieť, pretože; ako vyplýva z jeho listu zo dňa 19.10.2015; predmetný pozemok je v priamej správe Magistrátu hl. mesta SR Bratislavy, a pokiaľ ide o náhradné riešenie vyhradeného parkovacieho miesta na komunikáciách III. a IV. triedy, uviedol, že žalobkyňa nespĺňa podmienku trvalého pobytu v lokalite, kde žiada o vydanie povolenia na vyhradené parkovacie miesto (v občianskom preukaze nemala zaznamenaný trvalý pobyt na adrese Z.S. Č.. XX) a že vozidlo jej partnera M.. U. Z. nie je vedené na súkromnú fyzickú osobu, pretože technický preukaz je vedený na jeho IČO, a teda s vozidlom podniká. Vo svojej odpovedi zo dňa 14.7.2016 na žiadosť žalobkyne zo dňa 30.3.2016 o vyhradené parkovacie miesto na spevnenej ploche pred vstupom do obytného domu Z. Č..XX žalovaný 1/ uviedol, že vyhradené parkovacie miesta sa zriaďujú na parkoviskách alebo pridružených parkovacích pásoch, ktoré sú súčasťou komunikácií III. a IV. triedy. V tejto súvislosti poukázal na Zásady pre vydávanie povolenia na pridelenie parkovacieho miesta v mestskej časti Bratislava - F. (čl. II bod 13 písm. a/, d/). Žalovaný 1/ predložil povolenia pre žalobkyňu, na základe ktorých jej; na návrh zástupcu žalobkyne M.. U. Z.; povolil vyhradené parkovanie na miestnej komunikácii - na ulici G. (na chodníku pre chodcov), a tým, že tam dodatočne vybuďoval aj prechod pre chodcov, uľahčil žalobkyňi bezpečný prechod cez cestu.

13. V priebehu konania žalovaný 1/ poukazoval na to, že žalobkyňa si vybuďovala parkovisko v mestskej zelene (v parku) na pozemku vo vlastníctve hl. mesta. Pokuty boli vodičovi motorového vozidla ukladané za to, že si v zelene vybuďoval parkovisko, ostatní obyvatelia bytovky neničili zeleň vybudovaním parkovacieho miesta.

14. Žalobkyňa v písomnom podaní zo dňa 24.5.2018 navrhla pribrať do konania Hl. mesto SR Bratislava ako žalovaného 2/ s poukazom na to, že je vlastníkom pozemku vo vnútrobloku obytného domu a; na rozdiel od iných vlastníkov motorových vozidiel parkujúcich vo vnútrobloku; bránil jej a jej partnerovi na predmetnom pozemku parkovať v blízkosti vchodu do jej obytného domu a udeľoval jej partnerovi viaceré pokuty za nesprávne parkovanie.

15. Zásada rovnakého zaobchádzania je v tej najširšej a najvšeobecnejšej rovine upravená Antidiskriminačným zákonom č. 365/2004 Z.z. (lex generalis), podľa ktorého sa uplatňuje len v spojení s právami osôb, ktoré sú upravené osobitnými zákonmi (lex specialis) v jednotlivých oblastiach, ktoré vymedzuje antidiskriminačný zákon. Priama diskriminácia je aktívne konanie alebo opomenutie konania niečo urobiť, ktorým niekto (diskriminujúci) znevýhodňuje inú osobu (diskriminovaný) z určitého dôvodu, ktorý je v zákone označený ako diskriminačný, a teda neprípustný, zákonom zakázaný, čiže

keď niekto zaobchádza s niekým pre tento dôvod horšie ako s niekým iným, kto tento dôvod nemá, v rovnakej či porovnateľnej situácii v zákonom stanovených oblastiach, bez súčasnej existencie k tomu ospravedlniteľných dôvodov. Diskriminácia znamená vylúčenie alebo obmedzenie reálneho prístupu k právam, k ich efektívnemu uplatňovaniu, ak s dvoma skupinami v porovnateľnej situácii je zaobchádzané odlišné na základe zakázaných diskriminačných dôvodov. Pri priamej diskriminácii je potrebné porovnať spolu aspoň dve konania či zaobchádzania, a až vo vzťahu k druhému, odlišnému - výhodnejšiemu zaobchádzaniu, možno vyhodnotiť konanie ako diskriminačné. Je potrebné preukázať, že situácia, v ktorej sa nachádza diskriminovaný, je podobná situácii osôb, s ktorými bolo lepšie zaobchádzané. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, možno za diskrimináciu považovať iba také rozdielne zaobchádzanie, ktoré nemá objektívne a rozumné zdôvodnenie, nesleduje legitímny cieľ a zároveň neexistuje primeraná proporcionalita medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom. Právna úprava je koncipovaná tak, že z hľadiska diskriminácie je irelevantné, či dôvody, ktoré k nej viedli, vychádzali zo skutočnosti alebo z mylnej domnienky, teda nezáleží na tom, či diskriminovaná osoba aj v skutočnosti spĺňa určitý diskriminačný dôvod, pre ktorý je diskriminovaná alebo či ide v tomto ohľade o omyl diskriminujúceho; je nerozhodné, či ten kto sa dopustil diskriminácie si počínal úmyselne, či z nedbanlivosti.

16. Osobitosťou procesného konania o antidiskriminačných žalobách je, že dôkazné bremeno sa prenáša na diskriminujúcu osobu v štádiu, keď je dosť pravdepodobné, že zásada rovnakého zaobchádzania bola porušená, ktoré podozrenie musí diskriminujúci vyvrátiť, resp. preukázať ospravedlniteľné dôvody pre nerovnaké zaobchádzanie, čo znamená preukázanie legitímneho cieľa, teda objektívnej súvislosti medzi sledovaným cieľom a rozdielnym zaobchádzaním a prijateľne proporčný vzťah medzi rozdielnym zaobchádzaním a legitímnym cieľom. Európsky súdny dvor vo svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že je na žalobcovi najskôr preukázať, že na základe pravdepodobnosti skutočností možno usúdiť, že došlo k namietanému diskriminačnému konaniu a žalovaný musí; potom čo žalobca preukáže prima facie zásahu; poskytnúť objektívne zdôvodnenie namietaného rozdielného zaobchádzania. Navrhujúca strana teda musí preukázať "na prvý pohľad" prípad diskriminácie, teda, že s ňou bolo zaobchádzané rozdielne pre niektorý z diskriminačných dôvodov. Uvedená zásada je premietnuté do § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona, podľa ktorého žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosť, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Žalobcovi preto postačuje z hľadiska splnenia svojej povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti, aby v žalobe uviedol skutočnosť, z ktorých možno na prvý pohľad (prima facie) dôvodne usudzovať porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, a ďalej je už na žalovanom, aby preukazoval v spore, že postupom namietaným žalobcom nedošlo z jeho strany k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. Žalovaný tak musí vyvrátiť, že rozdielne zaobchádzanie je založené na chránenom dôvode, a za týmto účelom buď dokáže, že diskriminovaný nie je v podobnej alebo v porovnateľnej situácii ako jeho komparátor, alebo že rozdielne zaobchádzanie nie je založené na chránenom dôvode, ale na iných objektívnych rozdieloch, príp., že rozdielne zaobchádzanie je objektívne odôvodnené a primerané opatrenie. Napokon medzi menej priaznivým zaobchádzaním a chráneným dôvodom musí byť príčinná súvislosť.

17. Žalobkyňa sa domáhala ochrany pred porušovaním zásady rovnakého zaobchádzania, ku ktorému malo dochádzať zo strany žalovaných z dôvodu jej zdravotného postihnutia, a to v oblasti poskytovania služieb s odkazom na čl. 9 ods.1 Dohovoru, ktorý jej garantuje prístup k fyzickému prostrediu a k doprave, z ktorého jej má vyplývať právo na pridelenie parkovacieho miesta v blízkosti vchodu jej miesta pobytu, pretože nedokáže prekonávať dlhé vzdialenosti. Žalovaní jej preto mali poskytnúť na základe jej prvej žiadosti vyhradené parkovacie miesto pri vchode miesta jej pobytu a zabezpečiť jej tak nezávislý a bezpečný prístup do obydľia tak, ako jej to garantuje čl. 9 Dohovoru, z ktorého odvodzovala právo mať zabezpečené parkovanie čo najbližšie ku vchodu obytného domu. Žalovaní mali svojím postupom obmedziť jej právo na samostatnosť a nezávislosť.

18. V posudzovanej veci je zjavné, že žalobkyňa s jej partnerom M. U. Z. svojpomocne vybudovali (z dlaždíc a kobercovej látky) parkovacie miesto v parkovej zeleni, resp. vo vnútrobloku na súvislej trávnej ploche, pred vchodom svojho obytného domu na Z. X. Č.. XX S. N., ku ktorému vozidlom vchádzali cez parkovú zeleň. Je nepochybné, že toto parkovacie miesto bolo vybudované protiprávne, čo preukazuje aj rozkaz na plnenie, ktorým bolo uložené partnerovi žalobkyne zdržať sa konania spočívajúceho vo vjazde motorového vozidla na pozemok vo vlastníctve žalovaného 2/, v parkovaní na predmetnom pozemku a bola mu uložená povinnosť zrevitalizovať zeleň poškodenú v dôsledku vjazdu a zotrvania motorového vozidla na predmetnom pozemku. V predmetnej veci

sa žalobkyňa dovoláva pridelenia ňou nelegálne vybudovaného parkovacieho miesta v zeleni ako jej vyhradeného parkovacieho miesta, pretože jej toto právo vyplýva z Dohovoru. Na porovnanie poukázala na to, že iní obyvatelia bytového domu si rovnako svojpomocne vybudovali pre seba parkovacie miesta vo vnútrobloku na tomto pozemku a na rozdiel od nej môžu na nich parkovať svoje motorové vozidlá bez obmedzenia.

19. Odvolací súd dospel zhodne so súdom prvej inštancie k záveru, že žalovaný 1/ nezasiahol do práva žalobkyne na rovnaké zaobchádzanie trvalým zablokovaním jej prístupu k nelegálne vybudovanému parkovaciemu miestu, pretože preukázal, že tak nebolo z dôvodu zdravotného postihnutia žalobkyne, ale z dôvodu nedovoleného parkovania a svojvoľne zriadeného parkovacieho miesta v zeleni. Z rovnakého dôvodu bol partner žalobkyne sankcionovaný mestskou políciou, zriadenou žalovaným 2/. Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na iných vodičov parkujúcich neobmedzene vo vnútrobloku, je potrebné konštatovať, že na rozdiel od ostatných vodičov parkujúcich motorové vozidlá na okraji vnútrobloku, žalobkyňa vybudovala svoje parkovacie miesto v strede parku, na súvislej zeleni slúžiacej všetkým obyvateľom príľahlých obytných domov, a príjazdom k nemu; na rozdiel od iných vodičov parkujúcich na okraji vnútrobloku; poškodzovala zeleň. Žalovaní tak preukázali legitímne dôvody, pre ktoré bol obmedzený žalobkyňin prístup k vybudovanému parkovaciemu miestu a pre ktoré bol sankcionovaný vodič vozidla, a to v porovnaní s inými vodičmi parkujúcimi v inej časti vnútrobloku. V tejto súvislosti náležite poukázal súd prvej inštancie na zásadu, že z bezprávia nevznikne právo (ius ex iniuria non oritur), z ktorej dovodil, že žalobkyňi neprináleží dovolávať sa ochrany protiprávneho správania. Uvedená zásada totiž znamená, že na právnom úkone, ktorý nepožíva právnu ochranu, nemožno zakladať iné práva, teda právny stav nikdy nemožno založiť protiprávnym konaním a nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania.

20. Odvolací súd sa stotožnil i so záverom súdu prvej inštancie, že nevyhovením žiadosti žalobkyne o prenájom parkovacieho miesta žalovaný 1/ neporušil vo vzťahu k žalobkyňi zásadu rovnakého zaobchádzania. Splnenie podmienky trvalého pobytu a vlastníctva/držby vozidla na nepodnikanie boli v zmysle Zásad pre pridelovanie vyhradených parkovacích miest vyžadované rovnako pre všetky nepodnikajúce fyzické osoby (čl. II bodu 12 Zásad). Pokiaľ žalobkyňa argumentovala, že fyzické osoby zdravotne nepostihnuté môžu získať vyhradené parkovanie aj na vozidlo, s ktorým podnikajú, tak podľa názoru odvolacieho súdu rozdielne nastavenie podmienok pre fyzické osoby občanov/držiteľov preukazu ĽZP a fyzické osoby oprávnené na podnikanie nezakladá diskrimináciu žalobkyne z dôvodu jej zdravotného postihnutia; v tomto prípade totiž nejde o porovnateľné situácie. Žalovaný 1/ žalobkyňi ňou požadované parkovacie miesto nepridelil z dôvodu, že predmetný pozemok nebol v jeho správe; a pokiaľ išlo o náhradné riešenie vyhradeného parkovacieho miesta na komunikáciách III. a IV. triedy, kde sa zriaďuje na parkoviskách alebo pridrúžených parkovacích pásoch, ktoré sú súčasťou komunikácií III. a IV. triedy, žalovaný 1/ uviedol, že žalobkyňa nespĺňa podmienku trvalého pobytu v lokalite, kde žiada o vydanie povolenia na vyhradené parkovacie miesto a že vozidlo jej partnera nie je vedené na súkromnú fyzickú osobu. Žalobkyňa napokon ani netvrdila existenciu porovnateľnej situácie, t.j. že by iným obyvateľom bytových domov bolo na inom takto nelegálne zriadenom parkovacom mieste vydané povolenie na vyhradené parkovanie, a teda že by sa s ňou zaobchádzalo rozdielne oproti iným žiadateľom o vyhradené parkovanie. Na uvedenom závere nič nemení skutočnosť, že čl. 9 ods. 1 písm. a) Dohovoru ukladá zmluvným stranám prijať opatrenia na zabezpečenie rovnakého prístupu k doprave; uvedený článok žalobkyňi nezakladá subjektívne právo, resp. hmotnoprávny nárok, na vyhovie jej žiadosti o pridelenie vybudovaného parkovacieho miesta.

21. Dôvodom podania žaloby žalovaným 2/ proti partnerovi žalobkyne nebolo zdravotné postihnutie žalobkyne, ale ako vyplýva zo samotnej žaloby, dôvodom jej podania žalovaným 2/ bolo dlhodobé a neoprávnené užívanie pozemku v jeho vlastníctva na parkovanie a poškodzovanie zelene vo vnútrobloku medzi obytnými budovami.

22. Vzhľadom na uvedené nemožno ani aplikáciou čl. 5 v spojení s čl. 9 ods. 1 písm. a) Dohovoru dospieť k záveru o porušení zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu zdravotného postihnutia žalobkyne. Výsledky vykonaného dokazovania presvedčivo preukazujú, že zdravotné postihnutie ako žalobkyňou tvrdený diskriminačný dôvod, nebol pri konaní žalovaných rozhodujúci a že ich konanie bolo založené na dôvodoch, ktoré nemali s týmto dôvodom nič spoločné. Len samotný subjektívny pocit či vnútorné presvedčenie žalobkyne nemožno považovať za relevantné, pokiaľ z objektívneho hľadiska existovali legitímne dôvody, pre ktoré sa voči žalobkyňi a jej partnerovi postupovalo rozdielnym spôsobom.

23. Ustanovenia § 44 a § 58 vyhl. č. 532/2002 Z.z., na ktoré žalobkyňa v odvolaní poukazovala, nie sú na daný prípad aplikovateľné a nijako nelegalizujú postup žalobkyne ani jej nezakladajú nárok na vyhovie jej žiadosti o pridelenie ňou požadovaného parkovacieho miesta.

24. Žalobkyňa sa v odvolaní domáhala tiež aplikácie § 8a ods. 1 a 2 Antidiskriminačného zákona, v zmysle ktorého sa s ňou malo zaobchádzať priaznivejšie za účelom odstránenia bariér. V tejto súvislosti poukazovala na pozitívnu vyrovnávaciu diskrimináciu. Podľa dôvodovej správy k uvedenému ustanoveniu, upravuje prijímanie dočasných vyrovnávacích opatrení, ktoré sú súborom rôznych prístupov a nástrojov, ktorými sa legislatíva, verejné orgány alebo aj iné právnické osoby, u ktorých dochádza k realizácii práv, snažia eliminovať alebo prinajmenšom aspoň redukovať znevýhodnenia, pre ktoré sú niektoré skupiny diskriminované. Cieľom dočasných vyrovnávacích opatrení je podpora znevýhodnených jednotlivcov a skupín, čím sa im poskytujú rovnaké príležitosti v porovnaní s ostatnými. Dočasnými vyrovnávacími opatreniami sa predovšetkým odstraňujú znevýhodnenia v oblasti sociálneho a ekonomického znevýhodnenia, v oblasti zamestnania, vzdelávania, kultúry, zdravotnej starostlivosti a služieb. Dočasnými vyrovnávacími opatreniami sa podporuje záujem znevýhodnených skupín a jednotlivcov o dané oblasti života, ale snažia sa aj vytvárať prístup k daným oblastiam. Dočasné vyrovnávacie opatrenia sú vykonávané podporou záujmu, vytváraním prístupov, šírením informácií o cieľných prípravných programoch alebo o rôznych možnostiach, ktorými sa vyrovnávajú možnosti znevýhodnených skupín.

25. Podľa názoru odvolacieho súdu neprijatie dočasných vyrovnávacích opatrení nezakladá porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, pretože konkrétny hmotnoprávny nárok na ich prijatie zdravotne postihnutej osobe z uvedeného ustanovenia nevyplýva. Navyše v danom prípade absentuje aj preukázateľná nerovnosť, pretože žalobkyňa nepreukázala, že vyhradené parkovanie na svojpomocne vybudovaných parkovacích bolo povolené iným žiadateľom z príľahlých obytných domov. Žalobkyni bol; na jej návrh; umožnený vhodný prístup k obydliu vybudovaním parkovacieho miesta na chodníku, a tým, že bol vybudovaný aj prechod pre chodcov, aby mala žalobkyňa bezpečný prístup k obytnému domu, mohla žalobkyňa realizovať svoje právo na zabezpečenie prístupu k obydliu v súlade s čl. 9 Dohovoru. Povinnosť prijať primerané prispôsobenia pre osoby so zdravotným postihnutím je uložená v zmysle § 7 Antidiskriminačného zákona zamestnávateľovi, a v tomto prípade znamená odmietnutie alebo opomenutie prijatia primeraných prispôsobení zamestnávateľom porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a zamestnanec sa v takomto prípade môže domáhať na súde vykonania primeraných opatrení. O takýto prípad však v prejednávanej veci nešlo.

26. Rozdielne podmienky pre udeľovanie povolení na vyhradené parkovanie prijímané jednotlivými mestskými časťami v Bratislave nepredstavovali porušenie zásady rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k žalobkyni, pretože vychádzajú vždy z konkrétnych pomerov a možností každej jednotlivcej mestskej časti a jej parkovacej politiky.

27. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobkyňou uplatňované odvolacie dôvody neboli podložené takými relevantnými argumentmi, ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých založil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

28. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého v odvolacom konaní úspešným žalovaným vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa obsahu spisu žalovaným žiadne trovy nevznikli, je preto v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že sa im náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.februára 2018 sp.zn. 7Cdo 14/2018 uverejnené pod R 72/2018 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018).

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).